

Valtuustoaloite / Maatilavierailut peruskoululaisille

Sivistyslautakunta 20.12.2022 § 89

Valmistelija

sivistysjohtaja Antti Jokikokko, puh. 044 740 1301

Siilinjärven Perussuomalaisten valtuustoryhmä on tehnyt 7.11.2022 valtuustoaloitteen, joka käsittelee maatilavierailujen toteuttamista perusopetuksen kouluissa. Aloitteessa esitetään, että Siilinjärven kunta sitoutuu selvittämään yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa maatilavierailujen osalta sekä sitä tapahtuuko vierailut kenties 3. luokalla yrittäjille sopivassa määrin. Siilinjärven kunnan kouluja on ympäri Siilinjärveä, joten mahdollisuus vierailujen toteutumiseen pyöräillen/kävellen olisi hyvin mahdollista ja näin ollen se ei tuo Siilinjärven kunnalle kustannuksia. Kullekin koululle oletettavasti löytyisi lähimaatila, johon tutustua. Aloite kokonaisuudessaan on kokouksen oheismateriaalina.

Alkutuotantoon perehtyminen on yksi osa perusopetuksen opetuksen sisältöjä. Alku- ja ruuantuotantoa käsitellään perusopetuksen aikana opetussuunnitelman mukaisesti mm. ympäristöopissa, biologiassa, maantiedossa, yhteiskuntaopissa, kotitaloudessa ja oppilaanohjauksessa. Maatilavierailut ovat yksi osa toteuttaa opetussuunnitelman mukaista opetusta. Alakoulun osalta alkutuotannon käsittely on oleellinen osa ympäristöopin oppisisältöjä. Sivistyslautakunnan hyväksymän opetussuunnitelman mukaan neljännen luokan ympäristöopin oppimäärään kuuluu mm. seuraavia sisältöjä:

- Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin.
- Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasviohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua.
- Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

Useat alakoulut ovat toteuttaneet maatilavierailuja koulun lähellä oleville maataloille koulujen kevätretkinä. Ennen kaikkea vierailuja on pyritty tekemään neljännellä vuosiluokalla, jolloin vierailu tukee kyseisen vuosiluokan ympäristöopin opetusta. Useilla kouluilla on maatiloja niin lähellä koulua, että nämä retket onnistuvat kävellen tai pyöräillen. Kaikkien alakoulujen välittömässä läheisyydessä ei kuitenkaan toimi maatiloja, joissa olisi tuotantoeläimiä ja näin ollen kaikilla kouluilla ei ole helposti järjestettävissä ko. vierailuja. Lisäksi on huomioitava se, että oppilasvierailut perustuvat aina tilojen vapaaehtoisuuteen ja haluun ottaa vastaan oppilaita. Maatilojen määrän vähentymisen seurauksena koulujen lähistöllä ei ole useinkaan kuin korkeintaan yksi tila, jossa voi vierailla ilman järjestettyä kuljetusta. Näin ollen vierailuja on pyritty tekemään sen verran harvoin, että se ei kohtuuttomasti kuormita yksittäisiä maatiloja. Pyörillä toteutettavien retkien osalta haasteena on koulukuljetuksessa olevat oppilaat. Heillä on usein vaikea saada kouluun pyörää koulun retkeä varten. Tällöin näiden oppilaiden vierailut maataloille jouduttaisiin toteuttamaan autokuljetuksina. Autokuljetuksiin joudutaan turvautumaan myös liikuntarajoitteisten lasten osalta.

Siilinjärven kunta on jäsenenä Maaseutuammattiin ry:ssä (KH 21.6.2021 § 137). Maaseutuammattiin ry edistää Pohjois-Savossa uusien yrittäjien ja osaavien ammattilaisten saatavuutta maa- ja metsätalouteen sekä lisää alan tunnettavuutta ja verkostoitumista. Toiminnan keskiössä on

tutustuttaa lapsia, nuoria ja opettajia maa- ja metsätalouden ammatteihin, maaseutuuyrittämiseen sekä laajemmin maaseudun mahdollisuuksiin asuin-, työ- ja yritys ympäristönä. Maaseutuammattiin ry järjestää mm. oppilaille ja opettajille yritys vierailuja sekä käy kouluilla esittelemässä maaseutuammatteja ja tarjoaa TET- ja kesätyöpaikkoja opettajille ja oppilaille. Lisäksi yhdistys ylläpitää alan toimijoiden yhteistyö- ja markkinointiverkostoa sekä edistää maa- ja metsätalouden imagoa. Siilinjärven kunnan yläkoulut ja lukio hyödyntävät aktiivisesti yhdistyksen tarjoamia ilmaisia palveluita. Maaseutuammattiin ry tukee kaikkia kouluja löytämään sopivia vierailukohteita.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: Erilaiset vierailut ovat yksi keino lisätä opetuksen toiminnallisuutta. Tämän voidaan olettaa toimivan oppimisen motivaatiota lisäävänä tekijänä. Kokemuksellisen annin lisäksi vierailut maataloille voivat toimia oppilaalle sytykkeenä hakeutua perusopetuksen jälkeen alkutuotantoon liittyvään toisen asteen koulutukseen.

Päätösehdotus Sivistyslautakunta merkitsee aloitteen ja edellä kerrotun selostuksen tietoonsa saatetuksi ja päättää aloitteen johdosta seuraavaa:
- Sivistyslautakunta pitää tärkeänä sitä, että opetusta elävöitetään erilaisten vierailujen avulla. Maatilavierailut ovat yksi keino konkretisoida alkutuotantoon liittyvää opetusta.
- Sivistyslautakunta pitää tärkeänä sitä, että jatkossakin oppilaat pääsevät tutustumaan maataloihin ja kannustaa kouluja toteuttamaan jatkossakin maatilavierailuja.

Maatilavierailujen käytännön toteutukseen kunnan koulut saavat tarvittaessa apua Maaseutuammattiin ry:ltä. Maatilavierailujen osalta tulee huomioida se, että oppilaiden vastaanottaminen tiloille perustuu vapaaehtoisuuteen ja vierailuista ei saa muodostua maataloille ikävää pakonomaista velvollisuutta.

Sivistyslautakunta saattaa asian käsittelyn kunnanhallituksen ja valtuuston tietoon sekä toteaa osaltaan aloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Päätös Hyväksyttiin

Kunnanhallitus 23.01.2023 § 19

Päätösehdotus Kunnanhallitus merkitsee sivistyslautakunnan päätöksen tiedoksi ja lähettää sen edelleen tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Päätös Merkittiin pöytäkirjaan, että sivistysjohtaja Antti Jokikokko oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan klo 14:10 - 14:23.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnanvaltuusto 20.03.2023 § 13
1009/14.01.00/2022

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto merkitsee asian tiedoksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.